

TELEGRAFUL ROMANU.

Nr. 27. ANUL XV.

Sabiu, in 214 Aprile 1867.

tru provinciile din Monarchia pe unu anu 8 fl. era peo jumătate de anu 4 fl. v. a. Pentru princ. si tieri straine pe anu 12 pe 1/2 anu. 6 fl. v. a.

Inseratele se platescu pentru intea ora cu 7. cr. sirula, pentru a dou'a ora cu 5 1/2 cr. si pentru a trei'a repetire cu 3 1/2 cr. v. a.

Telegrafulu ese de doue ori pe septe-mana: joi'a si Dumine'a. — Prenume-ratiunea se face in Sabiu la espeditu'a foiei pe afara la c. r. poste, cu bani ga'ta prin scrisori francate, adresate catra espeditu'a. Pretiulu prenumeratiu-nei pentru Sabiu este pe anu 7. fl. v. a. ur' pe o jumetate de anu 3. fl. 50. Pen-a celelalte parti ale Transilvaniei si pen-

38 Școlile noastre in Transilvania.

III.

Ori si câtu sa fia de diferite opiniunile noastre in privint'a afacerilor scolare, totusi intr'unu punctu ne intalnimu si suntemu un'a cu totii, căci toti nu-trim un'a si aceeasi dorintia, toti dorim ca sa avem scóle câtu mai multe si câtu mai bune. Dar cine nu scie, ca dorint'a acést'a a noastră, pre câtu e de drépta, pre atátu e si impreunata cu forțe mari dificultăti! Cine nu scie, ca dorint'a acést'a cuprinde in sine un'a dintre cele mai grele probleme, cuprinde in sine o problema, la a cărei deslegare popórele cele mai civilizate si cele mai avute lu-cra din resputeri, de tempu indelungatu, si anca lucra mereu inainte!

Sa vedemu acum dela ce aterna deslegarea acestei probleme grele si prin urmare si realizarea dorintiei noastre, ca sa avem scóle câtu mai multe si câtu mai bune!

S'a disu si se dice, ca civilizarea si in avutirea unui poporu se inaintéza prin scóle. Acést'a e adeveratu; insa numai in parte; căci atátu civilizatiunea, câtu si avutia unui poporu sunt nesce producte a mai multor factori, — si scólele sunt numai unulu dintre factorii acéi'a. Acum sa vedemu prin ce se potu inaintá scólele. La intrebarea acést'a ne respunde istoria, ca precum unu poporu au inaintatu in civilizatiune si avutia, asiá au inaintatu si dezvoltarea scóleloru lui. Eata deci la ce rezultatu venim: civilizatiunea si avutia si scólele unui poporu se conditiuneza imprumutatu, séu mai bine, si facu servitie si se inaintéza imprumulatu un'a pe alt'a. Ce urméza de aici? Urméza negresitu, ca civilizarea si inaintarea si dezvoltarea scóleloru unui poporu nu se potu inaintá separatu un'a fára de alt'a, ci numai in legatura un'a cu alt'a si un'a prin alt'a.

Poporulu nostru, precum e sciutu, pâna bine de curendu a trebuitu parte mare sa traiesca mai multu pentru alii, decâtu pentru sine, — si abia de vre-o căti-va ani numai se vede si elu a avé o existintia, ce mai sémena in câtu-va cu ceea a popóreloru cu patria, cu drepturi, cu libertate. Ei bine, cum e starea actuala a poporulu nostru in privint'a civilizatiunei, ayutiei si a scóleloru lui? — Starea poporulu nostru in tóte privintiele acestea e asiá precum ea póte sa fia in conditiunile in cari s'au aflatu si se afla poporulu nostru si astadi; căci presentulu e conditiunatu prin trecutulu. Judecandu despre starea de astadi a poporulu nostru, sa nu uitámu ca si unei gradine neglese, cá sa nu dicemu depradate, anca-i trebeu tempu pâna sa vina in rendu si pâna sa se aduca la infflorire; dar apoi vietiei unui poporu, pentru a cărei radicare se ceru cele mai insemnate capitaluri, materiali si spirituali!

Dar sa mergemu mai departe si sa ne intrebámu: cui are poporulu nostru mai cu séma de a-i multiam, căci elu mai e astadi si cum e; cui are de a-i multiam cu deosebire, ca elu, sub greutatea timpilor trecuti, nu a decadiutu si mai tare, incátu astadi sa nu mai fia si sa nu se mai cunoasca cá natiune intre celelalte natiuni? — Meritul celu mare pentru faptul acést'a, e déjà de multu recunoscutu bisericéi noastre strabu-ne, carea a fostu unu adeveratu mijlocu providentialu la sustinerea natiunei noastre. Si óre s'a terminatu missiunea bisericéi noastre in privint'a acést'a? — Nici decum. Biserica nostra pe lánge scopulu ei divin, precum a fostu pâna acum, asiá are sa fia si de aici inainte: paladiulu natiunalityei noastre! Se póte dara sa ignorámu marea insemnatate, marea missiune, ce bi-

seric'a nostra o are si pentru viitoriu si carea o si ascépta natiunea dela ea? — Natiunea nostra asiá s'a increscutu in biseric'a nostra si asiá s'a identificatu cu ea, incátu pre aceea nu ni o putemu nici inchipu'i separata de acést'a. Din caus'a acést'a si cutezámu a sustiné, ca ori-ce bine se va face bisericéi nostre, acéla va trece si asup'ra natiunei nostre, si ori-ce reu se va casioná acéi'a, acéla se va simti si de acést'a. Noi asiá credemu, ca nu mai póte fi departe tempulu, in care opiniunea publica a románilor se va pronunčia mai apriatu si va decide si din punctulu acést'a de vedere, ca cine merita cunoscutia natiunei si cine judecat'a ei!

Acéi trebeu sa insemnámu, ca noi, candu sustinemu terenulu ce ni-lu ofera biseric'a nostra pentru natiunalityatea nostra, nu ignorámu nici decum terenulu, ce ni se deschide in privint'a acést'a si in vietia publica de statu prin constitutiunea lui. Dela acést'a inea ne promitemu, totu ce-si potu promite ceialalti compatrioti ai nostri; ne promitemu, totu ce ne putemu si avemu dreptu a ne promite, cá buni cetățieni, cari detorintiele nostre fatia cu statulu pile-amu implinitu totudéun'a si ni le implinim si astadi, cu devotamentu, cá ori si care alti fii ai patriei nostre. Insa căci a venit'u verb'a la compatriotii nostri: óre ei, cari astadi ocupa mai exclusivminté terenulu constituționalu alu statulu, óre ei si-au parasitu pentru aceea terenulu ce li-lu da constitutiunea bisericiloru lor? — Ce activitate nu desvólta pre terenulu bisericescu compatriotii nostri, cari se tinu de bisericéle reformaté? — Si óre compatriotii nostri catolici, cari de altmintrea in statulu nostru potu fi cei mai fára grigia in privint'a esistintiei lor óre ei, căci a resaritu acum sórele constitutiunei asteptatu de ei, óre ei nu mai stáruiescu astadi pentru conservarea drepturiloru si prerogativelor loru bisericesci?

Nu avem decátu sa cugetámu asup'ra esistintiei nostre câtu de putinu macaru, si ne esu inainte indatá forțe mari consideratiuni, cari ne facu sa tinemu cu tóte puterile la autonomia bisericéi nostre. Noi privim autonomia nostra bisericésca cá unu principiu de vietia pentru noi. De aceea si rugámu pre tótu sufletulu de románu, cá ori unde aru fi verb'a despre aceea, sa nu pérda din vedere marea si adeverata ei insemnatate! Aperarea autonomiei nostre bisericesci, fatia cu ori si cine s'aru improtivi ei, e unu lucru de onóre, e o detorintia, pentru fia-care románu bine simtitoriu! Totu asemenea e detorint'a si aceea, cá principiulu a autonomiei nostre bisericesci, sa-lu tinemu si intre noi cu multu mai pre susu, decâtu cá sa se póta amestecá prin elu cause personali!

Si acum sa ne mai intórcemu, pentru unu momentu, ierasi la scóle. Missiunea acestor'a, precum e sciutu, este de a inaintá cultura. Insa ce cultura? O cultura luata in intielesu abstractu, o cultura nedeterminata, o cultura amu putea dice fára nici o colóre? — Nu demultu unu deputatu (Miquel) in corpulu legislativu din Berlinu, a dechiaratu, ca pentru intemeierea natiunalityetiei, ei voru sacrificié chiaru si libertatea. Deputatulu acéla a pronunciatu aceea ce astadi pronunčia tóte popórele cu vietia din Europ'a, căci tóte sustinu ca in favorulu natiunalityetiei suntú gata a se lipsi chiaru si de libertate. Ei bine, ceea ce se dice despre libertate, óre nu se póte dice si despre cultura? — Suntemu mai multu cá siguri, ca ori-care poporu cu vietia din Europ'a, deca astadi i s'aru imbiá din partea cui-va o cultura, prin carea sa se instraineze de natiunalityatea si religiuinea stramosiésca, elu aru re-

fusá, aru respinge cultura aceea. — Déca dorim dara sa avem scóle multe si bune, trebeu negresitu sa dorim si aceea, cá ele sa ne si faca intru adeveru servitiulu, ce avemu a-lu acceptá dela ele: sa desvólte si sa intáresca in poporulu nostru credint'a stramosiésca, sa-i cultive limb'a si tóte bunele lui insusiri si datiiu nationale, eredité dela mosi si stramosi. Acést'a este coloritulu ce-lu dau tóte natiunile culturile lor, — si acést'a trebeu sa ni-lu dámu si noi culturi la care aspirámu, cá románi, cá natiune romána!

In fine sa punemu mân'a pe consciintia si sa ne intrebámu: cui ptému incredintia noi scólele nostre cu mai multa linisee sufletésca, cá bisericéi nostre? Sub a cui ingrigire, sub a cui influintia le putemu pune pre acelea, cá sa-si implinesca missiunea mai bine, cá sub ingrigirea si influintia bisericéi nostre, carea este in natiunei si a natiunei? — Sa ne aducemu aminte, ca avemu unu regulamentu bisericescu, in care e pronunciatu unu principiu, ce asiguréza in proportiune drépta clerulu si mireniloru o influintia insemnata in afacerile nostre bisericesci si scolare. In acelu regulamentu, a cărui intárire din partea guvernului se ascépta acum de multu, e determinatu, cá tóte afacerile administrative bisericesci si scolare sa se reguleze in sínóde si prin sínóde, in cari o tertialitate din membriu suntú clerici si dóu tertialitati mireni. — Căci astadi inspectiunea asup'ra scóleloru o póta clerulu, acést'a nu e vre-o usurpatiu de partea lui; acést'a a fostu voi'a sínodulu bisericéi nostre din 1850, carele sioguru a impusu sarcin'a acést'a preotfmei, si acést'a a primit'o fára nici o recompensa. Sínódele urmátóre, ce s'au tinutu in anii 1860 si 1864, n'au schimbatu nimic'a amintit'a dispositiune sínodale, ci au intárit'o inca prin voturile lor de incredere.

Déca ne-amu resolvatu a mai vorbi si in nrulu acést'a sub titul'a de mai susu, amu facutu acést'a pentruca ne-amu tinutu de detorintia a aduce la lumina insemnatatea ce a autonomia nostra bisericésca o are pentru scólele nostre. Noi punemu pe autonomia bisericéi nostre mare pondu, pentruca noi intielegemu prin ea: dreptulu de a regula, conduce si administra in sine afacerile nostre bisericesci si scolare, cum vomu sci si cum vomu putea mai bine, pe terenu constituționalu alu bisericéi. Amu disu. —

Eveneminte politice.

Sabitu 1 Aprile.

Dupa unu teleg. la Hr. Ztg., fóia oficiala de adi publica denumirea cont. Em. Pechi de comisariu regescu pentru Transilvania.

Scirea ce au adusu telegrafulu alalta eri despre referintiele Ungariei si Croatiei e, ca proiectulu de resolutiune se va substerne Majestátiei Sele cu rugarea, ca pre acéla sa-lu propuna dietei croate ce are sa se convóce prin unu rescriptu regescu.

Diet'a Ungariei e déjà amanata, deputatii parte mare intorsí pre la casele lor. Cetimú insa ca deputatii ardeleni au ayutu conferintie cu ministrulu de justitia pentru straformári ce voru avé sa se intemple de securu cu justitia in Ardealu.

Unu teleg. de eri spune, ca conferintia s'a si pronunciatu in principiu. Tribunalulu superioru din Sabiu remane „pro praesenti“; asemenea remane justitia despartita de administratiune.

Trei diete de dincolo de Lait'a (Boemia, Moravia, Carniola) suntú déjà deschise. Cea din urma a si alesu deputati pentru senatulu imperialu si s'a inchisu. Tóta sesiunea a fostu o siedintia.

In afara cestiunea Luxemburg-ului era dilele trecute asiá de acutá, incátu dupa diuaristic'a fran-

cesa și prussiană credea cine-va, ca acuzi va să auda tunurile. Eră vorb'a de ultimă din partea Franței la Prusși'a. Tempulu celu mai scurtu ne va dovedi, deca alarm'a acest'a pusa in scena a fostu basata pre realitate, s'eu deca ea a fostu numai o pipaire pentru constelatiuni noue s'eu in fine o mascare a unei fapte implinite, carea mascare in sa sa satisfacă încâtu-va onórei statelor ingagiate in afacerea Luxemburgului in prim'a linia.

Pórt'a a refusat cederea Cretei la Greci'a. Cestiunile aceste dóue astépta la tóta intemplerăa deslegarea lor. Se vorbesce ca se voru face încercări diplomatice pre calea congresului.

Din Pest'a.

Siedinti'a dietala dela 8 Aprile n.— Dupa ce a nuntia presiedintele ca mai multi deputati denumiti pentru posturi au depus mandatele lor,

Br. E ö t v ö s (ministrulu) iea cuventulu și dice ca in siedinti'a din 12 Ianuariu s'a pronunțiatu ca s'a prin unu concludu, ca ea ascépta, că acei deputati ce voru primi vre-unu postu dela regimu in restempulu sesiunii sa depuna mandatulu și sa se supuna la o alegere nouă. Acestu concludu nu se póte aplicá literalmente și la ministri, pentruca ei suntu regimulu insusi; dechiara in namele seu și alu colegiloru sei ministri, ca și ei depun mandatulu de deputati și se supuna la o nouă alegere; recomanda casei sa dea imputernicire presiedintelui sa póta primi depuneri de mandate și sa póta ordiná alegeri noue și in restempulu pâna candu diet'a va fi amanata

C. Ghiczy afla ca mentiunatul concludu e aplicabilu și asupr'a ministriloru pentruca și ei suntu denumiti și decretulu lor póta contrasemnatura presiedintelui ministerialu.

Deák și eu elu cas'a inca interpreteza că ante vorbitoriulu concludulu, pâna se va modificá prin o lege.

Iera se mai facu cunoscute unele depuneri de mandate și escrieri de alegeri noue.

Urméza responsulu la interpelatiunea lui Babesiu (vedi, interpelatiunea și responsulu celu publicámu mai la vale).

Branovaczki (serbu) motivéza interpelatiunea sea, deca are de cugetu ministeriulu sa aduca o propunere asecurătoare de privilegii serbesci concludu in congresulu serbescu la 1861.

Deák e de parere, ca pentru momentuositatea și lung'a espusetiune a cestiunei sa se tiparésca interpelatiunea și sa se imparta intre deputati.

La ordinea dilei cestiunea croata. Deák și Col. Ghiczy viu cu proiecte de concludu in cestiunea acest'a (cunoscute dopa sciri telegrafice de mai înainte.)

In siedinti'a din 9 Aprile inca se iau înainte unele petitiuni pentru pagube și liferatiuni din 1849 făcute regimului de atunci; se incunoscintieza diet'a despre unele depuneri de mandate și apoi vine treb'a la ordinea dilei, la proiectele de resolutiuni din partea lui Deák și Ghiczy (le vomu publicá in estindere cu numerulu venitoriu). Intâiu vorbesce Deák pentru proiectulu seu apoi Ghiczy pentru alu seu. Dintre nemagiari unu serbu (Miletici) a vorbitu contra amendurorului proiectelor iera altu serbu (Manoilovici) a vorbitu pentru a lui Ghiczy. E ö t v ö s între alte face sa intieléga diet'a că dela votarea proiectului aterna convocarea cea curenda a dietei Croatiei, carea e fórtu de lipsa pentru necess'a impacare. Propunerea s'eu proiectulu lui Deák se primesce. Diet'a se amana.

Revista dijaristica.

„Press'a“ cea betrána aduce sub titulu „Victoriulu Austriei“ unu estrasu din o brosiura lunaria ce apare in Parisu, din care estrage unele pasagie privitoare la deslegarea constitutiunala a Austriei. In celu dintâiu pasagiu pune intrebarea deca Austri'a mai póte fi mantuita? care o respunde afirmativu, adevca ea Austri'a póte fi mantuita, dara prin unu barbatu, care condusu de nobilulu simtiu va nesocoti persón'a sea și va preferi a-si implini misiunea acest'a chiaru și cu o mórtu glorioasă; altmintrea Austri'a de-si pre incetu in sa de securu va peri. Deca dlu de Beust va fi acelu barbatu, se va dovedi in vre-o câte-va luni.

Idea dualismului o afla autorulu predomnitoria inca la formarea cea dintâiu a Austriei. O idea instinctiva precum e acest'a nu e bine a fi neconsiderata, pentruca ea totodéun'a contine unu adeveru, deca și nu unu adeveru intregu.

Face apoi o ochire asupr'a tieriloru nemtiesci și afla ca elementulu germanu e preponderatoriu prin inteliginti'a sea. Acésta inteligintia preponderatóre e simfita de altmintrea in tóta monarchi'a și aceea o face pre acés'a o „putere“. Nu „Divide et impera“, ci focm'a necesitateea carea constringe pre celelalte popóre a se adresá la poporulu mai inteligentu, e ceea ce nu lasa pre celelalte popóre la o coalitiune contr'a elementulu nemtiescu. Unu altu punctu de gravitatiee afara de Vien'a aru fi greslitu. Politic'a federalistiloru o descrie cá unu visu a unoru doctrinari, cari invatia politic'a din carte. Discussiunea despre sistemulu de grupe au paralisatu constitutiunea, carea nu avea greutáti neinvigibile pentru o impacare cu Ungari'a și unele espresioni de „centralisatiune“ a incurcatu lucrurile și nu a mai lasatu pe ómeni sa véda, ca unu punctu centralu, pre lâng'a o autonomi'a mai largá provinciala e o necesitate politica.

Trece la Ungari'a unde dice ca ce s'a disu despre nemti mai susu, mai aceea se póte dice de magiari in Ungari'a, cari iera suntu numai o minoritate fatia cu celelalte popóre, ce in afara treceau pâna la 1848 sub numirea de „unguri“. Crede autorulu ca pre lâng'a tóte greutátiile cate suntu și aci d u a l i s m u l u e o necesitate, dara sa nu credea cine-va ca acest'a e și invingerea tuturor greutátilor. Constituirea in form'a acest'a e numai la inceputu. Dlu de Beust se proclama de multi de impacatoriulu monarchiei; elu in adeveru a intratu in lupta, numai deca Ddieu aru dá, cá sa nu auda și elu cuvintele nefericite „pre tardiu“.

Interpelatiunea dep. Babesiu.

In siedinti'a dietei unguresci din 5 Aprile non, deputatulu V. Babesiu adresá dlui ministru de interne — urmatóre interpelatiune:

„Cu iertarea onoratei case amu se facu dlui ministru de interne o intrebare și sa-i ceru deslucirile in privinti'a unei intemplári, ce neodichnesce spiritele mal'oru cetátiieni ai patriei.

Precum este cunoscutu, de candu s'a decisu reintroducerea vietiei constitutiunale in patria-ne și reorganizarea de nou a municipielor, mai in tóte comitatele se adunára inteligentii, dar mai vertosu membrii comitetelor comitatense, formandu conferintie consultandu-se asupr'a pastrei la alegerea d'regatoriloru pentru comitate. Asiá vedinramu de curendu intr'unindu-se membrii comitetului din comitatulu Pest'a — in cas'a comitelui și consultandu-se fára cea mai mica impedeare, éra despre rezultatu ne informaramu prin colónele dijarialui „Hon.“

Totu asemenea adunare convocaseru inteligentii románi din centrulu Comitatalui Carasiu pe 14 Martiu in Lugosiu, și acésta adunare ei nunumai o publicaseru prin dijarie, dar — „prosuprabundantia“ o insinuasera formalmente de tempuriu și la competintea autoritate de comitate!

S'au fostu și adunatu mare multime, candu prin o depesia telegrafica a dlui ministru de interne data din 13 Martiu, spre cea mai mare surprindere a lor, li se oprí tinerea de conferintie, precum se vede din intimatulu administratorului de comitate, cu acelu cuventu, ca — „membriloru comitetului comitatensu ca atari nu li este iertatu nici intregu nici in parte a desfasiurá vr'o aptivitate seu a tiné vr'o adunare.“

Indesiertu a fostu apelulu ce-lu face de locu totu prin telegrafu plenipopintele celoru adunati, revrd. dnu canonicu Michaiu Nagy la ministru de interne și rugarea cá sa concéda tinerea de adunare, căci dlu ministru remase sustinendu-si opréla, eara dlu administratoru alu comitatului mer-

FOISIORA.

Cuventu funebralu *)

rostitu la immormentarea Ilustrátiei Sele D-lui Comite supremu ala Aradului Georgiu Pop'a.

„Ca au peritu cá fumulu dilele mele.“
Psalmu 101, v. 4.

Este de comanu cunoscutu onoratiloru ascultatori, cumca totu omulu care se nasce, trebuie sa și móra. Pamentu esti — au disu Ddieu cátra Adamu — și in pamentu te vei întórce. Acésta sentintia divina precum s'au implinitu intru Adamu, asiá se implinesce intru fia-care dintre noi, cari vietinimu pre pamentu. Si macaru scimu acest'a, macaru tóta diu'a ne da dovéda, ca trebuie sa murimu, totusiu candu suntemu siliti sa petrecemu la mormentu pre cei ce i amu iubit, pre parinti, s'eu pre frati, s'eu pre binefacatori, s'eu pre prieteni, s'eu pre cunoscuti, atunci ni se sfasia sufletulu de durere, și anim'a plange in peptulu nostru de jalea ce o au cuprinsu pre ea. Si pentru-ce se intempla asiá? Pentru-ca sufletele nóstre au fostu legate de sufletele reposatiloru prin legatur'a inrudirei, s'eu a preteniei, s'eu a recunoscintiei, s'eu a onorárei și respectárei.

Astfelu trist'a și jalnic'a intemplare ne-au adunatu astadi aici pre noi. Amu venitu sa dámu mormentulu remasitielo pamentesci ale fericitului Georgiu Pop'a de Teiusiu, care au fostu unu barbatu nobilu, modestu, dreptu, umanu; care prin barbátésca sea harnicia, și prin nepregetat'a sea activitate s'au inaltiatu pâna la dignitatea de Comite

*) Dela o mâna venerabila ni se impartasiesce acestu cuventu funebralu rostitu de cátra dlu I. Rusu patorchii și Ases. Cons. in Aradu.

supremu, care onorificu postu l'au implinitu aici in Comitatalu Aradului mai bine de doi ani de dile. Si iata acestu barbatu atátu de vrednicu, acestu barbatu atátu de pretiuitu de toti și iubit cu o iubire mare de románi au reposatu in cea mai frumósa versta a vietiei, și ne-au lasatu plini de tristare, plini de jale, plini de amaraciune și durere. Dupa unu betesiugu scurtu, abiá de vre-o câte-va dile au parasitu vietia cea pamentésca și au purcesu pre acea lunga cale din carea nu se va mai re'ntórce. Asiá, elu au reposatu și au apusu cá sórele candu apune sér'a; elu au reposatu și au cadiutu precum cade frundi'a tomnateca de pe pomu; elu au reposatu și s'au stinsu precum se stinge lumin'a; elu au reposatu și au peritu dintre noi, precum pere fumulu, precum pere pulberea de pe fatia pamentului, carea o sufla ventulu; căci omulu este cá ierb'a, și dilele lui suntu cá flórea campului preste carea candu trece ventulu, numai este, nici se mai cunósce locul ei; căci tierána suntemu; căci trecu cá fumulu dilele nóstre.

Dar ve rogu onoratiloru ascultatori datimi iertare a petrece putiatelu la vietia fericitului repostatu, cá dintr'ens'a sa luámu, mai vertosu cei mai teneri din némulu nostru, invetiatura de a-lu imitá intru tóte nobilele proprietáti care le-au posediatu densulu.

Acolo unde se inaltia delurilo Siriei, unde vilele cele frumóse producu struguri dulci și mustosi, unde tiarinele pre siesime intinse respatescu sudórea plogariului cu róde manóse, acolo in Comun'a Galsi'a, au vedintu fericitul George Pop'a lumin'a dilei la anulu 1824. Parinti lui s'au trasu din semintia nobtla de Teiusiu. Aretandu prunculu in tempulu amblárei sele la scóla comunala, sub

conducerea unui invetiatoriu harnicu, despre care mai adese-ori Pamu auditu pe fericitul facendu amintire in convorbirile sele, aretaudu dicu semne de o rara capacitate, s'au indemnatu fia-iertatulu seu tata alu aduce aici le Aradu unde dopa-ce au cercetatu scólele mai mici au finitu și gimnasiulu. De aici au mersu la Urbea mare cá sa asculte filosofia și drepturile patriei, intru care invetiaturi pururea asiá s'au distinsu între consotii sei, cátu au fostu unulu dintre cei mai de frunte. Dupa-ce s'au făcutu advocatu de tíera și cátu-va tempu s'au deprinsu cu chiamarea acest'a, in carea s'au bucuratu de increderea publica; s'au aplicatu cá Notariu lâng'a préonoratulu Consistoriu gr. res. de aici, unde ordulu celu corespunditoriu și intogmirile priutrensulu in Cancelari'a diecesana introduse și astadi se observéza. Curendu in sa au intratu cá d'regatoria comitatensu in servitiulu statului, in care d'regatoria inaintandu din trépta in trépta atát'a activitate au desfasiuratu și intru atát'a au corespunsu aseptárei publice și Antestatatoriloru, cátu decorandu-se cu crucea de auru pentru merite, au fostu transpusu cá Asessoru la Tabl'a regésca in Bud'a, și de aci cá Consiliaru alicu la cancelari'a de curte in Vien'a, unde prin Majestatea Sea, prégratosu Imperatu și Rege alu nostru au fostu denumitu de Comite supremu ala maritului Comitatu alu Aradului, care nalta dignitate, cu atát'a tactu, acuratetia și umanitate au dus'o, cátu toti cari au devenitu intr'o mai deaprópe atingere cu densulu laudau și fericeau nobilele insusiri ale fericitului. Usi'a lui au fostu tuturoru totdeun'a deschisa; cu rebdare au ascultat rugarea fia-cáruia, și totu insulu esi'a dela elu mangaiatu și incantatu de vorbele cele umane, dulci și mangaióse ale lui. — Suntu multi onoratiloru a-

se și mai departe, dându o cercularia către pretorii cercurilor, prin care totu pe temeiul depesiei ministeriali li impune sub asprime răspunderii personale — că se impedece toate adunările ce s'au încercă a se face.

Acăsta pastre a regimului eu n'o pricepu și nu potu s'o impacu cu legile custatōre și cu usulu legalu; eara concernentii candu publicara acăsta mesura într'o fōia romāna, dīsera despre ea, ca li impōspeta trist'a aducere aminte de celu mai crancenu absolutismu, eara cu referentia la adunările de astfelu de tōte dilele de prin alte comitate — eschiama suspinādu, cumca — quod uni justum, alteri non aequum esse debet!

Din acestea e invederatu, ca mesur'a regimului a desceptatu — mai vertosu in pepturile de natiunalitate nemagiara astfelu de banuele, cari in desvoltarea constitutiunei patriei nu potu avē decātu influenti'a stricaciōsa. Din acăsta cauza mi-amu lūatu iertare a adressā dlui ministru de interne umilit'a rugare: că sa binevoiēsca a dā deslucirea cuvenita la caus'a și respective cestiunea atinsa, ēra anume se binevoiēsca a dā unu răspunsu calificatu a linisci spiritele iritate. Căci eu marturisescu, ca nu supunu, nu potu supune, cumca inaltulu regimu aru avē intentiunea a impedece unde-va tinerea de adunări că cele amintite.

Baronulu Bela Wenkheim (ministru de interne) raspunde la interpelatiunea, ce o au făcutu deputatulu Babesiu in sediint'a din urma către ministeriu pentru interdicerea tinerei unei conferintie in comitatulu Carasiului. — Ministrulu de interne nu aru fi interdīsu nici o conferintia privata, nici o convorbire privata a membriloru comisiunei. — O astfelu de conferintia s'au tinutu și in comitatulu Temisianu, carele partea cea mai mare nu este locuitu de unguri. — Insa in comitatulu Carasiului au vrutu sa conchiame o adunare de poporu, că sa se consulte despre afacerile comitatense. O astfelu de adunare de poporu insa nici dupa legile din anul 1848 nu este iertata. Pentru aceea s'au interdīsu și interdicerea acăst'a s'au sustinutu, fără privire la reclamatiunea telegrafica, ce o au făcutu canoniculu din Lugosiu Nagy, către presidiulu Locutiintiei, carele nu mai exista. — Foile romāne, la cari se provōca dlu interpelantulu nu au dreptu, dēca vreau sa iritide inimile prin espunere neadeverata a stārei lucrului; căci ministeriulu este departe, de a negā altoru natiunalitāti acei'a, ceea ce unguiloru i este iertatu dupa lege. (Aplausu.)

Babesiu dechiara, ca e multiamitu cu răspunsulu ministrului.

Deák. Procederea ministeriului au fostu de totu corecta, de ore-ce nu au concesu, că sa se

țina o adunare incompetentă și prin lege oprita; ea s'au fi fostu silita sa defaime pre ministeriulu, dēca aru fi lueratu altmintrea. Din caus'a acăst'a vrea sa observeze, că in loculu acest'a santu, unde se aduca legi, sa se pazēsca celu putinu regulele bunei cuviintie, cari este datoriu omulu ale observā și in viēti'a sociala comuna. Este insa in contr'a datorintiei acēsti'a, dēca in casa se adueu in legatura cu o interpelatiune — inca inainte de a fi primitu informarea in urm'a ei — acūsări, imputări, presupuneri și recriminātuni, precum s'au intemplatu din partea Dlui deputatu Babesiu, candu au esprimatu presupunerea: Cēea-ce e dreptu pentru unulu, sa n u fia cuviinciosu pentru celalaltu. — Asiā ce-va s'aru fi potutu dice, candu nu s'aru fi datu unu răspunsu multiamitoriulu in ur'a interpelatiunei. (Aplausu.)

Babesiu se escusa, ca elu au citatu cuvintele acelea numai din foile romāne, și nu că cuvintele sele proprii; acăst'a se vede limpede și de acolo, ca elu aru fi amintitu espresu, ca sperēza, ca lucrulu nu va stā asiā, și ca sperarea acăst'a a lui si o vede rectificata in modu splendidu prin informarea ce o au primitu.

Responsulu

ministrului de justitia la interpelatiunea lui Col. Tisz'a (vedī „T. R.” nr. tr.)

On. Casa! Dlu Colomanu Tisz'a in sediint'a dela 26 Mart. face ministeriului următoarea interpelatiune: „Ore are ministeriulu de cugetu inca in decursulu anului curinte a asterne casei unu proiectu despre o deslegare pre bas'a egalei indreptātiri a relatiuniloru confessionali atātu fatia un'a cu alt'a cătu si fatia cu statulu, precum si in privint'a regulārei relatiuniloru posesiunei de natur'a urbariale (feudale, hūberi). — La acēst'a interpelatiune amu onōre a raspunde in numele ministeriului. (Se audimu.) Ce se atinge de partea intāi'a a interpelatiunei, guvernulu are de cugetu a asterne casei inca in decursulu anului carinte unu proiectu despre esercerea egala politica a tuturoru confessioniloru: totu atunci va face si unu altu proiectu de lege, despre impamentenire (indigenatu.) (Aprobări.)

Ce se tine de a dōu'a parte a interpelatiunei: relatiunile feudali, cari stau in legatura cu regularea posesiuniloru de natura urbariale, si in privint'a căror'a principiele si modulu de procedere alu deslegārei acum suntu statorite, guvernulu vede inaintea sea dōue puncte de plecare, (se audimu); primo a vighiā asupra regulamentului de procedere, si secundo pre lānga aperiarea acestor'a, a promovā rescumperarea prin introducerea unui creditu. (Aprobare.)

In privint'a pasagiului din urma adeca in cestiunea de rescumperare, guvernulu se va nesuf, de locu ce-i voru permite conglomeratele agende, a pune pre mes'a casei unu proiectu separatu.

Celelalte relatiuni de dreptu de natura feudale, a căroru organizare nu este in legatura cu regularea posesiuniloru urbariale, se tinu mai multu de cerculu codicelui civile, si cari numai prin introducerea codicelui nou voru putea castigā o deslegare potrivita, ce in totu casulu va preinde unu tempu mai indelungatu.

In cătu insa aceste relatiuni de natura feudale nu s'aru tinca strinsu intre obiectele codicelui civile, guvernulu este aplecatu a face si mai de tempuriu unu proiectu deosebitu; tempulu insa in minutulu presente nu se pōte determinā.

Altmintrea guvernulu si pentru ponderositatea obiectului inca nu tine a tātā in sfer'a sea, sa faca promissuni, cari aru dā ansa la interpretări false, si se marginesce singuru numai la acea dechiaratiune, ca dupa studiarea relatiuniloru de dreptu si adunarea dateloru, va face o astfelu de propunere, carea se promovēdie si usiuredie organizatiunea definitiva a relatiuniloru feudali, fără de vatemarea dreptului propriu (Aprobări).

„Conc.”

O deputatiune

la ministrulu de culte și instructiune publica Eötvös.

Cu ocaziunea primirei ministrului de culte și de instructiunea publica ce o facu reprezentantii superintendintiei ev. ref. de dincōce de Dunare, sub conducerea caratorului cont. Gedeonu Ráday sen. și a superintendintelui Pavelu Török, Dlu ministru raspunde la vorbirea, ce i s'au tinutu, in modulu urmatoriu:

„Dēca privimu la giurstările patriei nōstre, aflāmu multe lucruri, cari suntu acomodate a umplea inim'a de patriotu cu durere, și a nasce in noi — dēca si nu temere, totusi — o cugetare seriōsa. — Noi amu remasu in multe inapoi; directiunea, ce o amu luat, pōte ca in unele privintie nu au fostu cea adeverata; cătu o relatiune insa ne putem intōrce reprivirea cu deplina liniscire și pentru acăst'a ne potu invidiā chiaru si popōrele cele mai inaintate pre terenulu culturai; si acăst'a este relatiunea aceea, in carea stau diferitele confessiuni crestine din patri'a nōstra un'a cu alt'a.

Sciū prea bine, ca suntu mult, cari vreau sa privēsca in impregiurarea acēst'a numai unu semnu de indiferentia, care aru esistā in patri'a nōstra fatia cu religiunea; dupa parerea mea opiniunea acēst'a este neadeverata; că sa ne convingemu despre acăst'a trebuie sa aruncāmu o privire la positiunea diferiteloru confessiuni religinari — fia din trecutu seu presentu —. Pre candu trecutul nostru ne arata atātea exemple de zelu religiosu, carele produce sacrificarea de sine, pre atunci in presentu aflāmu fără esceptiune la tōte confessiunile semne imbucurātore de virtuti crestinesci — si cine

scultatori, cari innaltindu-se la vre-o diregatoria mai inalta, se uitā de sine, se ingamfa de trufia și sumetia și pre semenii sei intru nimic'a i socotescu. Nu asiā erā Georgiu Pop'a; dela densulu au fostu indepartata tōta trufia, tōta smeti'a, tōta ingamfarea; cu dreptulu putem dice, ca intr'ensulu invetiaturile și sciintiele care le-au tratatu in tene-retie și cu care s'au deprinsu sub totu decursulu vietiei sele au adusu fructulu celu doritu; căci totu ce au fostu nobilu și frumosu au fostu impreunatu in densulu, și nici o pata n'au fostu in trensulu. Asiā iubitoru! elu au fostu barbatulu doritoru pentru romāni pārtiloru acestor'a; elu au fostu surcelulu, lastariulu celu mai nobilu dintre romāni Comitatulu Aradului, precum l'au salutatu Naltopreasānti'a Sea Domnulu Episcopu alu nostru, candu au ajunsu că comite supremu in Comitatulu acēst'a.

Dar nu suntu eu in stare, sa ve potu descrie cu deplinu totu caracterulu celu crestinescu și nobilu alu fericitului. Căci cine pōte enumerā tōte faptele bune și frumōse ale densului? Cine pōte spune sfaturile cele intiepte, cu care sfatui'a densulu pre tinerii romāni umblatori la scōla? cine pōte enumerā ajutorint'i'a carea au intins'o seraciloru? cine pōte enumerā scōlele romāne prin districtele Comitatului aradanu prin trensulu renovate și cu cele trebuinciose inzestrate? cine pōte enumerā pre acei barbatu cari prin trensulu au ajunsu in servitiu, au castigatu pāne? cine nu scie ca Asociatiunea romāna pentru cultur'a poporului nostru aici in Aradu, mai vertosu prin indemnulu repausatului s'au infiintiatu.

Asťeluu barbatu au fostu fericitulu Georgiu Pop'a și pre acestu barbatu l'amu perdutu noi pentru totudēun'a, plāngeti romāniloru, căci perderea

vōstra, pagub'a vōstra este mare; versati lacrimi tineriloru romāni, căci macenatele vōstru au repausatu și voi a-ti perdutu pre sfaturitorulu vōstru, pre spriginitorulu vōstru, pre ajutoratorulu vōstru. O ce perdere! O ce durere! căci cu cătu mai putini barbatu culti și literati numera nēmulu nostru decātu alte popōre cu noi conlocuitōre, cu atāt'a mai durerosu simțimu indepartarea loru dela noi, o si eata in putini ani numsi aici in Aradu suferirāmu perderi mai multe, perderi ale unoru barbatu romāni, cari au fostu inca tineri și cari cu cultur'a sea aru fi pututu inca multu folosi patriei și natiunei.

Pre voi ve strigu tinerileru romāni, cari sunteti partasi de acăsta trista ceremonie; pre voi cari alergati pre câmpiele cele in florite ale sciintieloru și ale invetiaturiloru, pre voi ve strigu tineriloru, veniti și luati esemplu dela repausatulu, care prin diligintia, modestia, dreptate și umanitate au ajunsu pre o trēpta frumōsa in societatea omenēsca. Urmati esemplulu celui frumosu ce v'au lasatu repausatulu; fi-ti diligenti, precum au fostu densulu; fi-ti modesti, precum au fostu densulu; fi-ti umani, drepti, afabili precum au fostu densulu, si atunci vomu avea multi barbatu vrednici in numerulu nostru și va cresce și se va inaltā vadi'a și valfa și marirea natiunei romāne și mamele vōstre care v'au nascutu și v'au nutritu se voru fericit de romāni precum s'au fericit mam'a lui Georgiu Pop'a carea l'au nascutu și carea la peptulu seu l'au nutritu cu dulcele lapte romanescu.

Cătu voi fratele, sora și cumnatii fericitului repausatu me intorcu, cari prin mōrtea fratelui și cumnatului vōstru a-ti perdutu bucuri'a vōstra, mangaierea vōstra, l'aud'a vōstra, desfatara vōstra. Căci mare bucurie și mare mangaiere trebuie sa fia sim-

titu inimile vōstre avendu frate și cumnatu atātu onorātu de toti, atātu laudatu de toti, și atātu inbitu de toti. Insa credeti mie, nu numai voi patimiti de acăsta lovitura a mortii; patimescu toti romāni cari l'au cunoscutu, seu cari numai au auditu despre hārnici'a lui și de amorulu cu care si-au iubit natiunea sea; ba patimescu de lovitura acēst'a și toti cei straini de nēmu, cari pretiuescu virtutea in barbatu, căci elu au fostu barbatu virtuosu intru adeveratulu intielesu alu cuventului.

Amu suferitu mare perdere fratii mei, dar suntemu indatorati pentru tōte a multiamii lui Ddieu, căci cu voi'a lui se intempla tōte aici josu pre pamentu, și acolo susu la ceriu. „Dōue paseri — dice S. Ev. — se vendu cu unu banutiū, și nici un'a cade pre pamentu fără voi'a Tatalui vōstru care este la ceriuri, ear vōue și perii capului suntu numerati.” Au vomu dice ca ce au făcutu Ddieu, n'au făcutu bine? Sa nu fie! Căci cine pōte srahate in tainele și sfaturile lui Ddieu? Pentru aceea sa aducemu multiamire providentiei divine, ca ne-au datu pre fericitulu repausatu, macaru pe unu scurlu tempu; sa-i aducemu providentiei divine multiamiro, ca lau infrumēsiatu cu tōte proprietatile cele mai nobile ale barbatului vrednicu, că sa-lu avemu modelu de imitatu esemplu de urmaritu.

Iar tu suflēte curatu, care ai parasitu pamentulu sbōra la ceriu! Sbōra la parintele luminiloru și te desfatēdia in locurile cele de repausu. Pōte Ddieu mai multu te-au iubit decātu omēniū, pentru aceea dute suflēte iubitulu la destinulu teu, căci noi preotii romāniloru pururea vomu pomeni nămele teu: Georgiu, la altarele cele sante și vomu cantā vecinic'a tā pomenire, vrednice de fericire, in veci pomenirea tā! Aminu!

nu va judeca religiozitatea poporului nostru după cuvintele unor singuratici, aceia va afla, că, deca exista în patrie noastră indiferentismul religios, aceia exista poate numai la unii singuratici, — iera corpul celui sanetos al poporului nostru încă nu l-au aficiat, ci se ivesc numai în măsură aceea, precum se afla unele vulnere (rane) în scortia stegarului celui mare, cari nu împedea dezvoltarea lui și cari tocmai pentru aceea, ca se vedu pe suprafața, la privirea cea dintâi ne tragu atențiunea noastră asupra-si, fără să ne lege atențiunea noastră pre durată; căci precum arata dezvoltarea unui pom și frunziile lui cele verzi sanetatea lui din launtru, tocmai asiă nu poate fi un popor nereligios, a cărui inimă palpita, numai audiendu evenimentul: patria, carele-si pretiuesce dreptul său mai mult, decât binele sau materialul, care poate fi entuziasmatu pentru libertate și pentru totă ideea sublima.

Eu aflu cauză concordiei, în care vietuiescu diferitele confesiuni ale patriei noastre, în alta împregiurare, — această este libertatea religioasă, carea fiindu întemeiată în urmă multor lupte, nu este numai asigurată tuturor confesiunilor creștine, ci — ceea ce este încă de mai mare ponderositate — ea s'au prefacut în convicțiunea națională, și legendu pre cetățienii țerei acestei, cari se deosebesc în convingerea lor religioasă unu de altu, cu țaria egală de patria, i aduce totu deo data totu mai aproape unu de altu; pentruca este imposibilu, că aceia să nu se privească că frații unii pre alții, cari privescu patrie de mamă lor comună, carea împartășește darurile se în modu egal între copiii se.

Libertății acestei pentru care s'au luptat protoparintii nostri, și care s'au întaritu prin înțelepciunea parintilor nostri, i multiamim concordia noastră, și aprobarea libertății acestei a o privesce regimul de datoriță cea mai însemnată.

Principiul cari s'au propus regimul în relațiunile se față cu diferitele confesiuni, nu este indiferentismul în afaceri religioase, precum astăzi multi în tempulu mai din urma dela regimul, ci s t i m a e g a l a către toate religiunile, și protecțiunea egală a deplinei libertăți pentru fie-care confesiune; principiul acestă de o parte corespunde mai bine legii, carea pronunțată pentru toate religiunile, recepte în anul 1848, deplina egală îndreptățire și reciprocitate, și de alta parte înaintea mai bine interesele singuraticilor confesiuni și ale patriei comune.

Principatele române unite.

Camera deputatilor din ședința dela 20. Martie estragemu următoarele:

La ordinea dălei este concessiunea drumului de feră dela București la Giurgiu.

D. G. Ghic a raportat, da cetire raportului care se pronunțată în favoarea modului de învoire facut de guvern.

D. Telle plinu de intristare venindu se combata acestu proiectu prezentat de guvern și pe care l'a combata în țiera nisce asemenea acte ilegali. Țiera întreaga recunosc ilegalitatea acestor concessiuni, și chiar membru guvernului actuale le-au stigmatizat; se mira dar de procederea ministrilor.

Se dice ca guvernele occidentale sustinu aceste concessiuni. Întră deca s'a depus pe față actele diplomatice atingătoare de aceste concessiuni? nu s'au depus. Cum putem să apretiam până la ce gradu concessiunile sunt sustinute de guvernele la cari au protestat concessiunarii, de nu vom vedea actele diplomatice. Mai cere încă o data să se depuna actele diplomatice.

D. Blarberg dice ca acelu proiectu este unu proiectu de transacțiune, nu este contractu. Citeza unele pasaje din legistia francezi asupra concessiunilor, din care deduce ca nici unu contractu nici o concessiune nu poate fi valabilă fără lege. Aprobarea camerei de atunci n'aru fi fostu decât unu actu politicu însă nici decum juridicu. Dăi este prin urmare pentru nerecunoscerea concessiunii. D. Holbanu tratăza cestiunea din punctulu de vedere de utilitate. Dice ca această concessiune este foarte oneroasă. Drumurile acum, în starea actuală a progresului științei se facu foarte estinu. Budgetulu se încarca fără că țiera să profite pentru ca acestu drumu nu multiamesc adeveratele necesități de comunicațiune ale țerei noastre.

D. G. Gradistenu cercetăza cestiunea din punctulu de vedere juridicu. Guvernulu a făcutu unu contractu; acestu contractu este valabilu său nu. Bas'a pe care s'a redimat guvernulu de atunci este art. 3 din aneșulu statutelor recunoscute de către conferința internațională. Prin urmare este pentru primire.

D. Prejbenu. Legile și art. 3 din statutulu s'a făcutu de streini, nu sunt obligătoare pentru țiera. Prin urmare socotindu concessiunea ilegală oneroasă și pagubitoare pentru țiera roga pe Camera s'o respinga.

(În ședința următoare însă se voteza de camera și se primesce. Red.) „I. R.“

Buc. 26 Martie

Camera deputatilor nu mai are decât patru zile spre a lucra, adica până Joi la șese ore ser'a. Lucrările ce aru avea a face sunt foarte multe; sunt însă câte-va ce credem că nu este cu putință a se amana; din aceste lucrări sunt mai cu seama cele următoare:

Trei din nenorocitele concessiuni cari au ramas încă neotărite și cari este neapăratu a fi îndată rezolvate într'unu modu său într'altu: Concesiunea dăului Godillot de Comuna București, concessiunea banței și concessiunea cumpenilor și mesurilor.

Moneta ce este în desbatere și care va mistui întregă ședința de azi.

Legea pentru politica rurală.

Legea pentru organizarea armatei.

Legea pentru pensii, și acordarea apoi a dreptului de pensie ce l'au cerut și care li se cuvine a cătoru-va cetățieni și cari nu potu accepta până la revenirea Camerei căci familiile lor ceru hrana și copiii acelor familii n'au alta avere decât pensia ce accepta să se voteze.

Legea pentru reorganizarea juratilor, și mai multe proiecte de legi pentru acordarea de credite spre a se plăti nisce contractori ce au lucrat și cari de mai multu tempu ceru a li se plăti și nu li se da ce este alu lor din cauza ca guvernele trecute au sleit paragrafele respective.

Oprindu-ne numai la aceste legi, întrebăm cum, cu totă bună voință, tinendu negresitu contu și de ore care deprindere de limbutia, va putea camera să termine aceste proiecte de legi până Joi ser'a? Acestă minune nu credem că se va face. Este dar de trebuință că guvernulu să mai prelungiască sesiunea pentru vre-o diece zile încă și deputatii să facă și acestu sacrificiu, se mai de diece zile din averea lor pentru interesele generale, pentru binele publicu, fără de care știu bine deputatii ca nici averea lor nu va fi asigurată, nici consciința lor împacată. „Rom.“

Varietăți.

Conjecturi asupra călătoriei celei grabnice a M. S. Imperatului la Viena. Asupra călătoriei celei pe neasteptate a Maj. Sele încă eri (6 Apr. n.) pre la mediu nopții la Viena cursăza mai multe sciri. — Maj. Sea, la rugarea ce l'o făcuse ministrulu ung. de interne eră că a două di să ia parte la o venetoria și alte distrageri, la ce se și facuse multe pregătiri. Mai departe eră să se dea și unu prandiu de curte, la care erau dejă invitate persoane de cele mai însemnate ale țerei. Se întielege ca și acestu prandiu de curte nu s'a dat. — Unu ascriu călătorii bolnaviei Principelui de coronă, altu o aduce în legătura cu cestiunea orientală, carea să fie lătu dimensiuni asiă de mari, încatu ceru neapăratu presentia M. S. în Viena. Alții dău, ca situațiunea cea tragică în carea se afla Imperatul Messiculu, fratele M. S. e cauză. Alții în fine vedu cauză în diferința cea dejă atătu de serioasă între Franța și Prusia pentru Luxemburgu.

Precum spune „Idök Tanuja“ Majest. S'a Imperatulu a determinat deocamdata di'ă încoronării pre 26 Maiu.

Principele de coronă s'au bolnavit de cartar (trónă); insanatosierea se ivesc cu incetulu, însă totusi poate parasi patulu câte-va ore pe di.

„Bud'a-Pesti Közlöny“ aduce denumirea lui Alessandro Horvath, fostu Consiliaru de finanță și cheful alu procuraturii finanțiale din Pöjónu — de conducătoriu provisoriu alu Direcțiunii finanțiale de țiera din Transilvania în calitate de comissariu ministerialu.

Gramont au călătorit încă în 8 Aprile la Parisu.

În adunarea din 12 Aprile a reuniunii museului transilvanian din Clusiu s'au cetit unele date despre originea românilor și punctulu de manecare alu dreptului lor, scrise de B. Szabó.

Încă în 9 Martiu s'au făcutu prin reuniunea industriilor din Clusiu alegerea în privința tramitei unui reprezentant la expozițiunea din Parisu. Pluritatea voturilor o au capetat Franciscu Szahmári, conducătoriu fabricii de masina Rajka, unu omu tineru, foarte talentat.

În numărulu celu din urma din „Pesti Napló“ aduce baronulu Gabriel Kemény unu articolu despre calea ferată din Transilvania, în care se exprima opiniunea, ca liniă Arad-Clusiu cu liniă laterală Piski-Petrosieni nu aru fi pagubitoare. Ea aru aduce daună, candu aru face imposibilă liniă Oradea-Brasiovu, carea în totă privința este cu multu mai însemnată. Însă liniă acestă din urma va oferă că și cea dintâi, toate foloșele, ce sunt cu putință. Pentru aceea clădirea substației, din Oradea până la Clusiu, se va începe și adica pre bazele planurilor, ce le-au proiectat încă în anul trecut inginerii de stat. Dela Clusiu până la Brasiovu încă se va începe lucrulu totu pre speșele statului.

„1848“ are o corespundență din Belgrad a cărui cuprinsu în esența e următoriu: Vyre-o căți-va serbi din Ungaria, s'au prezentat la Principele Michailu și s'au vaierat asupra sortii serbilor din Ungaria dela schimbarea lucrurilor de acolo; se roga de Principele să întrevina cu armele pentru serbi, căci în atare casu tot serbii din Ungaria voru sări și voru luă arme. — Principele la acestea scote orologiu din busunariu și dice: „Acum sunt 11½ ore înainte de amăzi; la 1 ora după amăzi pleca vaporulu de aici către Ungaria; deca politica mea va mai întâlni pre vreunulu dintre Dvost'a, fie-care va fi, pre la 1½ ora după amăzi, lu va predă presedintelui ministeriului ungurescu conte Andrassy, că să-l arunce în Dunare.“ (d. „Hr. Ztg.“)

Danii, cari locuescu în Londra, trimiseră la suveranulu lor, carele se afla de presinte acolo, o deputatiune, că să-i predea o adresa, în carea se exprima regelu simpatia supusilor, ce o au pentru princesa fiică a lui, eara în partea din urma simpatia către domnitoriulu Daniei chiar și în zilele de suferință, cari au venit asupra-i în tempulu celu scurtu alu domniei se. Regele respunse la adresa între altele cu următoarele cuvinte: „Me intristeza pentru lucrulu acelu, de carele ne interesăm asiă tare toti Danii, me intristeza, dău, pentruca nu potu spune nici unu lucru încuragătoriu și importantu despre multu iubiti nostri frati din Schleswig. Me temu, ca va mai trece încă catu-va tempu, până candu ni se va oferă o astfel de ocaziune. Chiar și principiulu celu nou de naționalitate, carele vine în vigore în totu loculu, nu se observa în casulu nostru, candu se sfășie o naționalitate. Cu adenca miscare amu primitu din partea locuitorilor din Schleswig până în tempulu mai din urma probe de credință neclătită către Daniă. Chiar și în districtulu sudicu, care negresitu e germanu se dice: „Mai bine a muri cu Daniă, decât a ne corupe în Prusia.“

Nr. 9-3

Concursu.

Pentru ocuparea definitivă a stațiunii invetiatorești din comuna Slatină, — până în 14 Aprile.

Emolumentele legate de această stațiune sunt: 100 fl., 5 chible de grâu, 5 chible de cucuruz, 2 mesuri de pasula, 100 portii de fenu, 10 orgi de lemne de foc și cortelu liberu.

Doritorii de a ocupa stațiunea această sunt avisati, recursele sale instruate cu documentele prescrise — și adresate către Venerabilulu Consistoriu diecesanu gr. or. aradanu, — ale tramite subscribului până la prefaptulu terminu. Totvaradi'ă în 14 Martie 1867.

Iosifu Belesiu,
Prot. și insp. distr. de școle.

Bursă de Viena.

Din 1/13 Aprile 1867.

Metalicele 5%	57 20	Actiile de creditu	168 70
Imprumut. nat. 5%	67 20	Argintulu	129 50
Actiile de banca	706	Galbinulu	6 22

INDREPTARE. În nr. tr. pag. I. col. 2 sîr. 24 în locu de amu crediutu să se cetesca: amu vedutu.